

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 13 – 14 maja 2016 r. na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Wrzosek - członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Jerzy Będźmirowski – ekspert PKA**
- 2. dr hab. Zbigniew Ciekankowski – ekspert PKA**
- 3. Artur Gawryszewski – ekspert ds. WSZJK**
- 4. Dominik Duralski – ekspert ds. studenckich**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* prowadzonym na Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego (dalej w tekście: ZO) został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, w tym z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac magisterskich, dyplomowych i etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy ZO.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		I i II st. X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się

efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena – I st. w pełni

II st. w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* określona i realizowana przez Wydział Bezpieczeństwa Narodowego WSOSP jest w pełni zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni zdefiniowaną w „Strategii Uczelni na lata 2016 – 2020” i „Strategią Rozwoju Wydziału BNiL na lata 2016 – 2020”. Odpowiada ona celom określonym w strategii Jednostki oraz uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe oraz międzynarodowe właściwe dla nauk o bezpieczeństwie.

Koncepcja kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* podporządkowana jest takim celom, jak wyposazenie absolwentów w wiedzę i umiejętności oraz kompetencje z obszaru nauk społecznych w stopniu, który pozwala na podejmowanie pracy w instytucjach systemu bezpieczeństwa państwa, podejmowanie działań na rzecz bezpieczeństwa państwa a także zapewnia własny rozwój zawodowy. W koncepcji kształcenia mocno wyeksponowano konieczność zdywersyfikowania, stosownie do wymagań środowiska wojskowego i cywilnego jak i założeń Strategii, oferty edukacyjnej. Koncepcja kładzie nacisk na tworzenie optymalnych warunków kształcenia dla studentów poprzez zapewnienie odpowiednich warunków do nauki, wypoczynku i rozwoju własnych zainteresowań oraz włączanie studentów w badania naukowe krajowe i międzynarodowe. Kształcenie studentów jest ściśle

powiązane z realizacją misji Uczelni, bowiem Jednostka kształci kadry posiadające umiejętności z zakresu rozumienia i dostrzegania zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa państwa, kształtowania bezpieczeństwa w strukturach państwa oraz społeczeństwa, jak też zapobiegania zagrożeniom bezpieczeństwa. Kierunek *bezpieczeństwo narodowe* wychodzi na przeciw potrzebom rynku pracy i odpowiada przyjętej w Strategii Wydziału polityce zapewnienia jakości kształcenia pozwalającej na kształtowanie i rozwijanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, odpowiadających współczesnej rzeczywistości społecznej, z uwzględnieniem perspektywy międzynarodowej.

1.2.

Kierunek *bezpieczeństwo narodowe* nastawiony jest na kształcenie i szkolenie kadr związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa państwa ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa powietrznego. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych związanych z bezpieczeństwem narodowym. Przyjęta koncepcja kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe*, jak i prowadzone badania w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie oraz realizowana działalność ekspercka wskazują na złożoność współczesnego bezpieczeństwa państwa traktowanego jako priorytetowy cel działalności państwa, obywateli i grup społecznych. Określona koncepcja kształcenia jest odpowiedzią na istniejące zapotrzebowanie społeczne i gospodarcze, a także stwarza studentom ocenianego kierunku warunki umożliwiające pozyskanie najwyższych i poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacji w zakresie rozwiązywania problemów w dziedzinie bezpieczeństwa państwa, w tym bezpieczeństwa powietrznego. Wyznaczone w programie kształcenia cele, stanowiące priorytet dla działalności Wydziału, są corocznie weryfikowane w ramach prowadzonej Kontroli Zarządczej w WBNiL. Ponadto zakładane kierunkowe efekty kształcenia są ściśle związane z misją i strategią Wydziału. Przekłada się to na stały rozwój programu kształcenia na specjalnościach dostosowanych do potrzeb rynku pracy. Szczególne miejsce zajmuje dostosowywanie programu kształcenia do potrzeb kształcenia i szkolenia specjalistycznego i doskonalącego kadr Sił Zbrojnych RP.

Warto nadmienić, że WBNiL planuje uruchomienie wspólnych studiów na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* z Uniwersytetem Obrony w Brnie i Uniwersytetem Technicznym w Koszycach.

1.3.

Kierunek *bezpieczeństwo narodowe* został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych, dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności. Na tej podstawie określono efekty kształcenia dla kierunku w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a ich realizacji służą efekty przypisane poszczególnym przedmiotom kierunkowym. Senat Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych, uchwałą nr 24/LXXXVII/2012 z 23.04.2012 r. dla pierwszego stopnia oraz uchwałą nr 09/LXXXVII/2012 z 01.03.2012 r. dla drugiego stopnia, przyporządkował efekty kształcenia dla kierunku *bezpieczeństwo narodowe* realizowane przez Wydział Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Opis efektów kształcenia wskazuje, że jest to przyporządkowanie właściwe.

1.4.

Efekty kształcenia przyjęte dla kierunku *bezpieczeństwo narodowe* zostały przygotowane w oparciu o efekty kształcenia określone w KRK dla szkolnictwa wyższego dla obszaru nauk społecznych, studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Zestaw efektów kształcenia dla kierunku *bezpieczeństwo narodowe* na poziomie studiów pierwszego stopnia, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych składa się z 28 efektów (10 efektów w obszarze wiedzy, 11 w obszarze umiejętności i 7 w zakresie kompetencji społecznych) oraz 29 efektów na poziomie studiów drugiego stopnia, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (11 efektów w obszarze wiedzy, 11 w obszarze umiejętności i 7 w zakresie kompetencji społecznych). Przypisane efekty kształcenia z obszaru nauk społecznych z dziedziny nauk społecznych, dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności szczególną uwagę skupiają na powiązaniach społeczno-militarnych podmiotów sfery publicznej. Szczególny nacisk położony jest na umiejętność obserwacji i analizy zjawisk społecznych, a w szczególności z obszarów bezpieczeństwa, charakterystycznych dla współczesnej polityki co zapewnia nabycie umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej a także na rynku pracy. Efekty określone dla kompetencji społecznych zarówno dla studiów I jak i II stopnia uwzględniają dalszą edukację. Efekty kierunkowe są spójne z efektami obszarowymi gdyż uszczegóławiają efekty obszarowe wskazując zakres wiedzy i umiejętności odniesiony do dyscyplin nauki o obronności i nauki o bezpieczeństwie.

Efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów uwzględnionych w programach kształcenia w pełni pokrywają efekty kierunkowe, a w konsekwencji wskazane efekty obszarowe dla obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Przyporządkowanie efektów kierunkowych do efektów przedmiotowych, dla których określono sposoby sprawdzania wiedzy i umiejętności pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji .

1.5.

Matryca efektów kształcenia osiąganych na studiach I stopnia, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dla profilu ogólnoakademickiego, zawiera rozkład efektów kierunkowych na 4 moduły: przedmioty podstawowe (8 przedmiotów), przedmioty ogólne (6 przedmiotów), przedmioty kierunkowe (10 przedmiotów dla treści z zakresu bezpieczeństwa narodowego i obronności państwa, 11 przedmiotów dla treści z zakresu bezpieczeństwa i ochrony lotnictwa), przedmioty specjalistyczne (po 8 przedmiotów dla specjalności: Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk, Administracyjno-prawne aspekty bezpieczeństwa powietrznego, Zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie, Podstawy ochrony osób i mienia, Zagrożenia kryzysowe, Bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym, Ochrona i bezpieczeństwo w transporcie lotniczym, 9 przedmiotów dla specjalności Podstawy zarządzania kryzysowego oraz po 10 przedmiotów dla specjalności: Siły zbrojne w obszarze bezpieczeństwa powietrznego państwa, Działania przeciwko przestępstwom skierowanym wobec zdrowia, życia i mienia.

Matryca efektów kształcenia osiąganych na studiach II stopnia, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dla profilu ogólnoakademickiego, zawiera rozkład efektów kierunkowych na 4 moduły: przedmioty podstawowe (5 przedmiotów), przedmioty

kierunkowe (po 8 przedmiotów ze specjalności Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk oraz Zarządzanie bezpieczeństwem w organizacjach lotniczych). Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia zawierają dla każdego z wyżej wskazanych modułów zaprogramowane efekty kształcenia, które są skorelowane z efektami kierunkowymi. Zaprogramowane efekty kształcenia, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych skorelowane są z efektami szczegółowymi opracowanymi dla przedmiotów kształcenia. W ramach programu studiów na poziomie I stopnia realizowanych jest do 33 przedmiotów w zależności od specjalności, a w ramach programu studiów na poziomie II stopnia realizowanych jest 17 przedmiotów. Dla każdego przedmiotu zaprogramowano od 6 do 15 przedmiotowych efektów kształcenia, w rozbiciu na efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Matryce te ilustrują związek między efektami a treściami kształcenia wskazując, iż każdy efekt ma odpowiednio dobrane treści kształcenia pozwalające na jego realizację.

1.5.1.

Nie dotyczy

1.5.2.

Dobór treści programowych w programie kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* był efektem długotrwałego procesu prac koncepcyjnych. Po wypracowaniu przez Wydział podstawowych założeń programowych przystąpiono do opracowania programów kształcenia, który przy udziale interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych oraz analiz potrzeb społecznych określił kierunkowe efekty kształcenia odzwierciedlające efekty w obszarze nauk społecznych (zgodnie z Rozporządzeniem MNiSzW z 2 listopada 2011 r. w sprawie KRK dla Szkolnictwa Wyższego). Następnie określone kierunkowe efekty kształcenia poddano ocenie przez przedstawicieli instytucji związanych z bezpieczeństwem, pracodawców, nauczycieli akademickich i studentów Wydziału. Po akceptacji Senatu WSOSP, przyjęte efekty kształcenia stanowiły podstawę doboru treści merytorycznych programu kształcenia. Zasadniczym założeniem budowanych programów było zapewnienie doboru odpowiednich treści oraz stosowanie takich form i metod, które pozwalały na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia przez studenta. Ważnym elementem w toku opracowania programu było określenie przejrzystego systemu oceny efektów kształcenia, umożliwiającego weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Przeprowadzone do tej pory analizy jakościowe treści programowych na ocenianym kierunku potwierdzają zgodność z zakładanymi efektami kształcenia i aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Ten wewnętrzny system planowania, monitorowania oraz aktualizacji programów pozwala na utrzymanie aktualnego stanu wiedzy przekazywanej studentom a związanej z zakresem ocenianego kierunku.

1.5.3.

Wyniki z analiz treści sylabusów stosowane na kierunku Bezpieczeństwo narodowe wskazują, że w procesie tym wykorzystywane są zróżnicowane metody kształcenia nakierowane na zdobycie podstawowych umiejętności badawczych takich jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja

wyników badań. Zdobywanie umiejętności badawczych dokonywane jest podczas ćwiczeń, seminariów oraz w procesie dyplomowania. Student poznaje zasady prowadzenia badań naukowych.

Na studiach drugiego stopnia stosowane są metody kształcenia włączające studentów do wykonywania prac badawczych w obszarze nauk społecznych.

1.5.4.

Studia pierwszego stopnia trwają sześć semestrów. Ich ukończenie wymaga uzyskania przez studenta 180 punktów ECTS i złożenia egzaminu dyplomowego. Z kolei studia drugiego stopnia trwają cztery semestry w trakcie, których student musi uzyskać 120 punktów ECTS i złożyć egzamin dyplomowy. Przypisane przedmiotom punkty ECTS ustalane są z uwzględnieniem zakładanego nakładu pracy studenta, niezbędnego do realizacji efektów kształcenia właściwych dla danego przedmiotu. Ukończenie studiów, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, wymaga zaliczenia wszystkich przedmiotów zawartych w programie studiów. Czas trwania studiów pierwszego i drugiego stopnia pozwala na zrealizowanie przyjętego programu kształcenia i osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Wydział Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki przyjął, przy opracowywaniu programu studiów dla Bezpieczeństwa narodowego następujące założenia organizacyjno-metodyczne:

1. Stacjonarne studia I stopnia trwają 3 lata (6 semestrów). Ogółem program studiów przewiduje na poszczególnych specjalnościach studiów stacjonarnych następującą liczbę godzin kontaktowych:

- Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk – 2030 godzin zajęć dydaktycznych;
- Zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie – 2030 godzin zajęć dydaktycznych;
- Ochrona osób i mienia - 1940 godzin zajęć dydaktycznych;
- Zarządzanie kryzysowe – 1940 godzin zajęć dydaktycznych;
- Bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym – 1940 godzin zajęć dydaktycznych;

Natomiast na studiach niestacjonarnych odpowiednio:

- Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk – 1265 godzin zajęć dydaktycznych;
- Zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie – 1265 godzin zajęć dydaktycznych;
- Zarządzanie kryzysowe – 1265 godzin zajęć dydaktycznych;
- Ochrona osób i mienia – 1265 godzin zajęć dydaktycznych;
- Bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym – 1735 godzin zajęć dydaktycznych;

2. Stacjonarne studia II stopnia trwają 2 lata (4 semestry). Ogółem program studiów przewiduje na poszczególnych specjalnościach studiów stacjonarnych następującą liczbę godzin kontaktowych:

- Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk – 945 godzin zajęć dydaktycznych;
- Zarządzanie bezpieczeństwem w organizacjach lotniczych – 945 godzin zajęć dydaktycznych.

Natomiast na studiach niestacjonarnych odpowiednio:

- Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk – 730 godzin zajęć dydaktycznych;
- Zarządzanie bezpieczeństwem w organizacjach lotniczych – 730 godzin zajęć

dydaktycznych

1.5.5.

Przyjęta punktacja ECTS na studiach I i II stopnia odpowiada wymaganiom wynikającym z obowiązujących przepisów prawa. Na studiach I stopnia, w ramach przedmiotów kierunkowych student uzyskuje 58 punktów ECTS (na 180) z przedmiotów powiązanych z badaniami naukowymi prowadzonymi w dziedzinie właściwej dla kierunku *bezpieczeństwo narodowe*. Ponadto punkty odnoszące się do tej dyscypliny nauki o bezpieczeństwie przypisane są również większości przedmiotów specjalnościowych – 54 punkty ECTS. Realizowany jest również blok przedmiotów kształcenia podstawowego, w ramach którego student może uzyskać 46 punktów ECTS. Na studiach II stopnia w ramach przedmiotów kierunkowych student uzyskuje 52 punkty ECTS (na 120) z przedmiotów powiązanych z badaniami naukowymi dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Ponadto punkty odnoszące się do tej dyscypliny przypisane są również większości przedmiotów specjalnościowych – 39 ECTS.

1.5.6.

Program kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* umożliwia studentowi kontynuowanie studiów w wybranej specjalności (zgodnie z wybranym modułem kształcenia) w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby ECTS. Na studiach I stopnia student ma możliwość wyboru specjalności :

- Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk;
- Zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie;
- Zarządzanie kryzysowe;
- Ochrona osób i mienia;
- Bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym.

Na studiach licencjackich każdy z modułów specjalnościowych będących do wyboru obejmuje łącznie 54 punkty ECTS, co stanowi 30% ogólnej liczby punktów ECTS na kierunku. Na studiach II stopnia zajęcia do wyboru, w tym specjalności obejmują 39 punktów ECTS co stanowi 30% ogólnej liczby punktów ECTS na kierunku. Struktura przedmiotów specjalnościowych obejmuje 8 do 10 przedmiotów realizowanych od trzeciego semestru studiów licencjackich.

1.5.7.

Zajęcia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* na studiach pierwszego i drugiego stopnia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, seminariów, lektoratów, zajęć z wychowania fizycznego. Ćwiczenia odbywają się w grupach liczących około 30 osób. Liczebność grup laboratoryjnych uzależniona jest od warunków sprzętowych. Skład i liczebność grup językowych ustala Studium Języków Obcych na podstawie deklaracji wyboru języka. Zajęcia z wychowania fizycznego realizowane są w formach opracowanych przez Zakład Wychowania Fizycznego. SeminaRIA licencjackie i magisterskie realizowane są w trzech ostatnich semestrach studiów. Wyboru opiekuna pracy dyplomowej dokonuje student spośród osób wskazanych przez dziekana. Maksymalna liczebność grup seminaryjnych wynosi do 25 osób.

1.5.8.

Praktyka zawodowa organizowana przez Wydział jest integralną częścią procesu kształcenia. Zgodnie z Planem Studiów na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* na studiach I i II stopnia w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym realizowane są praktyki studenckie. Zasady odbywania praktyk określa „Program praktyk zawodowych studentów”. Praktyki odbywają się po drugim i czwartym semestrze w przypadku studiów I stopnia, a po drugim semestrze w przypadku studiów II stopnia. Praktyki studenckie mogą być odbywane poza granicami kraju, jeżeli ich program spełnia wymagania wynikające z „Programu praktyk zawodowych studentów”. Ich weryfikacji dokonuje opiekun praktyk na podstawie Dzienniczka Praktyk. W strukturze Uczelni działa Biuro Karier i Jakości, które współpracuje z różnego rodzaju jednostkami organizacyjnymi, w tym gospodarczymi, przez co zapewnia studentom możliwość wyboru właściwego miejsca odbywania praktyk z punktu widzenia realizacji założonych efektów kształcenia.

1.5.9.

W programie studiów kierunku *bezpieczeństwo narodowe* realizowany jest przedmiot pn. Język angielski w zastosowaniach w lotnictwie, który przygotowuje studentów do pracy w międzynarodowych organizacjach lotniczych. Umiejętności nabyte w ramach tego przedmiotu zostały wykorzystane przez studentów w ramach Programu Erasmus+ na lotnisku w Maladze. Ponadto studenci współpracowali ze studentami z uczelni partnerskich z Bułgarii i Rumunii, którzy studiowali w ramach wymiany na WBNiL. Planuje się prowadzenie wspólnych badań oraz intensyfikację wymiany studenckiej z uczelniami zagranicznymi. WBNiL planuje uruchomienie wspólnych studiów na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* z Uniwersytetem Obrony w Brnie i Uniwersytetem Technicznym w Koszycach.

1.6.

1.6.1

Warunki i tryb rekrutacji na studia cywilne I i II stopnia w poszczególnych latach regulują uchwały Senatu WSOSP. Aktualnie obowiązuje obowiązująca uchwała Senatu Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych nr 15/LXXXIX/2014 z dnia 26 maja 2014 r., dotyczy roku akademickiego 2015/2016. Rekrutacja kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywa się na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Wyniki egzaminu maturalnego z wybranych przez kandydata przedmiotów, zgodnych z uchwałą rekrutacyjną, określone na świadectwie dojrzałości w skali procentowej są przeliczane na punkty rekrutacyjne obowiązujące w postępowaniu kwalifikacyjnym. Uchwała określa również zasady ustalania punktów dla kandydatów ze „starą maturą”, z maturą uzyskaną za granicą oraz międzynarodową maturą. Minimalną liczbę punktów, którą musi uzyskać kandydat ubiegający się o przyjęcie na kierunek *bezpieczeństwo narodowe* określa Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Laureaci olimpiad przyjmowani są na studia w WSOSP zgodnie z § 6 ust. 3 uchwały Senatu Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych nr 15/LXXXIX/2014 z dnia 26 maja 2014 r. Należy podkreślić utrzymywaną niezmiennie, wysoką minimalną liczbę punktów niezbędną do przyjęcia na kierunek *bezpieczeństwo narodowe*. O zakwalifikowaniu na studia niestacjonarne decyduje kolejność składania dokumentów. Kandydat na studenta ma

prawo odwołania się od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej do organu wyższego szczebla, którym jest Uczelniana Komisja Odwoławcza.

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się reguluje Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w WSOSP przyjęty uchwałą Senatu nr 37/XC/2015 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie potwierdzania efektów uczenia się. Potwierdzenie efektów uczenia się realizowane jest na pisemny wniosek kandydata wraz z dokumentacją (m.in. informacje o stażu pracy i zajmowanych stanowiskach, doświadczeniach zawodowych). Przeprowadzona przez Komisji ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się weryfikacja stanowi podstawę do wydania pozytywnej lub negatywnej decyzji w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się. Opinia Komisji jest ostateczna. Decyzję o przyjęciu na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się podejmuje Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna, uwzględniając zarówno ranking kandydatów jak również ocenę Komisji ds. potwierdzania efektów uczenia się, oraz limit miejsc na kierunku ustalony dla tej grupy kandydatów. Na ocenianym kierunku nie mogła być dotychczas przeprowadzana procedura potwierdzania efektów uczenia się, gdyż kierunek ten nie posiada pozytywnej oceny PKA.

1.7.

1.7.1.

Wskazane w sylabusach przedmiotu metody weryfikacji efektów kształcenia są właściwe z punktu widzenia treści sformułowanych efektów, a także charakteru przedmiotu. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia uwzględniają także ocenę studenta z punktu widzenia jego umiejętności w prowadzeniu badań (zwłaszcza w odniesieniu do przygotowywanych przez studentów referatów, prezentacji, prac licencjackich i magisterskich). Stosowane metody motywują studentów do pogłębiania wiedzy, także w ramach samodzielnej pracy studenta. W przypadku zajęć z języków obcych ostatecznym sprawdzieniem postępów w uczeniu, dającym równocześnie możliwość oceny efektów kształcenia, jest egzamin końcowy pozwalających na wszechstronną weryfikację kompetencji językowych studentów. Ostatecznym sprawdzieniem osiągniętych efektów kształcenia jest egzamin dyplomowy, w trakcie którego student udziela odpowiedzi na zadane pytania, zwykle o charakterze problemowym, związane zarówno z kierunkiem studiów, jak i przygotowaną pracą dyplomową.

1.7.2.

Zasady oceniania studentów określone są precyzyjnie w Regulaminie studiów (Rozdział 5. Zasady i tryb zaliczania semestru i roku) oraz w dokumencie „Regulamin prac dyplomowych realizowanych w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki”, opracowanym w 2016 r. Zgodnie z § 37 Regulaminu studiów, student za zrealizowanie każdego zadania dydaktycznego określonego w planie studiów i programie kształcenia oraz osiągnięcie założonych efektów kształcenia uzyskuje odpowiadającą tym efektom liczbę punktów ECTS. Zgodnie z regulaminem studiów, formą sprawdzania wiedzy lub umiejętności studentów na zakończenie nauczania przedmiotu są: egzamin z oceną lub

zaliczenie z oceną. We wszystkich sylabusach, dostępnych dla studentów na stronie internetowej Uczelni wskazane zostały metody, jakimi weryfikowane są poszczególne efekty kształcenia. Metody weryfikacji efektów podawane są także studentom na zajęciach (ćwiczenia, wykłady, laboratoria, seminaria). Zgodnie z Regulaminem studiów, studenci mają prawo wglądu do prac pisemnych, będących przedmiotem oceny. Zatem przyjęty system oceny stopnia realizacji efektów jest dostępny i przejrzysty. Zapewnia on wiarygodność dokonywanej oceny, porównywalności wyników i wskazuje na stopień realizacji efektów kształcenia. Podczas egzaminów, zaliczeń i bieżącej kontroli wiedzy, umiejętności i kompetencji studenta w Uczelni stosuje się następującą skalę ocen szczegółowych:

- bardzo dobry (bdb) – 5,0;
- dobry plus (db plus) – 4,5;
- dobry (db) – 4;
- dostateczny plus (dst plus) – 3,5;
- dostateczny (dst) – 3,0;
- niedostateczny (ndst) – 2,0;

W sposób przejrzysty zdefiniowano również adekwatne oceny dla oznaczeń literowych oznaczających efekty kształcenia dla studentów powracających z uczelni zagranicznych. Oceny z egzaminów i zaliczeń, a także potwierdzenie odbycia praktyki, wpisuje się do indeksów, protokołów egzaminu/zaliczenia i kart okresowych osiągnięć studenta. Egzaminy prowadzone są w ramach sesji egzaminacyjnych w formach określonych w sylabusach i podanych do wiadomości studentom na pierwszych zajęciach z tych przedmiotów. Student ma obowiązek przystąpić do egzaminu w terminie wyznaczonym w planie sesji egzaminacyjnej. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej studentowi przysługuje prawo przystąpienia, w sesji poprawkowej, do jednego egzaminu poprawkowego z każdego niezdanego przedmiotu. Szczególnym egzaminem jest egzamin dyplomowy prowadzony zgodnie z „Regulaminem prac dyplomowych realizowanych w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki”.

3. Uzasadnienie

Programy kształcenia dla kierunku *bezpieczeństwo narodowe* uwzględnia z jednej strony najnowsze osiągnięcia dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie oraz nauki o obronności, z drugiej zaś stanowią odpowiedź na potrzeby rynku pracy. Są one opracowywane przez Zespół Programowy, w skład którego wchodzi, oprócz reprezentantów kadry naukowo-dydaktycznej, również przedstawiciele praktyki służb publicznych oraz samorządu studenckiego. Wszystkie zmiany w planach i programach studiów są opiniowane przez WKJK. Mocną stroną koncepcji kształcenia na kierunku jest również dobór oferowanych specjalności na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych uczestniczących w opiniowaniu wniosków o uruchomienie nowych specjalności. Zaletą oferty dydaktycznej kierunku jest zachowanie zasady umożliwiającej studentowi kontynuację studiowania w ramach ścieżki specjalności wybranej na pierwszym stopniu w trakcie studiów drugiego stopnia, co sprzyja pogłębianiu zdobytej wiedzy oraz stanowi podstawę do rozwijania umiejętności badawczych. ZO pozytywnie ocenia dywersyfikację form kształcenia, która zapewnia realizację założonych dla kierunku efektów.

4. Zalecenia

Brak.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Uczelnia do minimum kadrowego na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* w roku akademickim 2015/16 dla studiów I i II stopnia zaproponowała 20 osób w tym 10 posiadających tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego oraz 10 doktorów, a ponadto do studiów II stopnia 1 samodzielnego nauczyciela akademickiego i do studiów I stopnia jednego doktora. Zespół oceniający biorąc pod uwagę wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów, a w szczególności dorobek naukowy, obciążenia dydaktyczne, formę zatrudnienia i złożone oświadczenia do minimum kadrowego zaliczył wszystkie wskazane przez Uczelnię osoby. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia w zakresie nauk społecznych, wskazanym dla kierunku *bezpieczeństwo narodowe*, w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinach: nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim. Zatem minimum kadrowe dla studiów I i II stopnia kierunku *bezpieczeństwo narodowe* jest spełnione. Relacja pomiędzy liczbą nauczycieli

akademickich, stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku Bezpieczeństwo narodowe kształtuje się w roku akademickim 2015/2016 na poziomie 1:39. Można ją ocenić jako bardzo dobrą, przy obowiązującej dla nauk społecznych granicznej relacji 1:120.

2.2.

Dorobek naukowy, doświadczenie badawcze oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich WBNiL prowadzących zajęcia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Komisja ds. Przyporządkowywania Nauczycielom Akademickim Przedmiotów dokonała analizy i oceny kadry dydaktycznej wg kryteriów: kompetencji udokumentowanych (wykształcenie, studia podyplomowe, uprawnienia specjalistyczne), kompetencji oczekiwanych (kluczowe, uzupełniające) oraz kompetencji pomocniczych. Zespół Oceniający dokonał zgodności profili kompetencji nauczycieli akademickich w stosunku do poszczególnych przedmiotów. Dokonana ocena pozwoliła osadzić nauczane przedmioty zgodnie z profilami kompetencji kadry dydaktycznej, wyznaczyć ścieżkę podnoszenia kompetencji, a także pozwoliła określić braki w zakresie dorobku wspierającego proces dydaktyczny.

2.3.

Zatrudnianie nauczycieli akademickich reguluje § 90 Statutu WSOSP. Realizację procedury związanej z zatrudnieniem cywilnych nauczycieli akademickich reguluje uchwała Senatu WSOSP z dnia 22 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu Komisji Konkursowej ds. Zatrudniania Nauczycieli Akademickich”. Sprawy związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych przez pracowników Uczelni reguluje „Zarządzenie Rektora-Komendanta Nr 92 z dnia 26 października 2010r. w sprawie podnoszenia kwalifikacji przez pracowników WSOSP”. System motywacji reguluje uchwała Senatu z 28.05.2013 w sprawie zasad i trybu przyznawania nauczycielom akademickim nagród Rektora”

2.4.

Badania naukowe dotyczą obszaru wiedzy nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych, głównie w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności. Dotyczy to wszystkich rodzajów prowadzonych badań, w tym publikacji wyników badań, badań statutowych grantów i prac naukowo-badawczych. Realizowane badania są w pełni skoordynowane z uzyskiwanymi efektami kształcenia, co odnieść można do stopnia szczegółowości przedmiotów powadzonych dla kierunku. Całość prowadzonych badań naukowych w pełni odpowiada realizowanym obszarom kształcenia właściwym dla kierunku, a możliwość aplikacji ich wyników ma olbrzymie znaczenie dla uzyskiwania pełnych efektów kształcenia.

2.5.

Rezultaty prowadzonych w Jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe*. Badania naukowe przyczyniły się do zaprojektowania pięciu nowych specjalności: Bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym, Ochrona osób i mienia, Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk, Zarządzanie kryzysowe, Zarządzanie bezpieczeństwem w organizacjach

lotniczych, a także likwidacji dwóch specjalności. Przyjęto nowe programy studiów oraz wprowadzano niezbędne zmiany programów kształcenia, w tym dostosowano do wymogów oferty przedmiotów swobodnego wyboru. Na bieżąco wprowadzane są aktualizacje realizowanych przedmiotów poprzez zmiany w sylabusach. Prowadzone w ramach kierunku badania naukowe są wykorzystywane do doskonalenia realizowanych programów nauczania na kierunku.

3. Uzasadnienie

Minimum kadrowe dla kierunku bezpieczeństwo narodowe studia I i II stopnia jest spełnione. Pracownicy realizujący zajęcia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* posiadają szerokie kompetencje naukowe i dydaktyczne. Wyrazem tego jest rozległy katalog prowadzonych badań skojarzonych z procesem dydaktycznym. Dodatkowym tego potwierdzeniem są proporcje pomiędzy liczbą studentów a minimum kadrowym kierunku. Zakres badawczy i dydaktyczny jest problemowo zwarty, co dodatkowo podnosi jakość obu aktywności pracowników. Wszyscy pracownicy kierunku bezpieczeństwo narodowe posiadają potwierdzone kwalifikacje dydaktyczne. Aktywność międzynarodowa pracowników jest znacząca, co wzbogaca proces kształcenia na kierunku. Kierunek spełnia wysokie standardy naukowe oraz dydaktyczne.

4. Zalecenia

Brak

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Wydział Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki jest aktywny w obszarze współpracy z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym w procesie kształcenia. Biorąc pod uwagę lokalizację Uczelni w mieście niezbyt liczebnym (ok. 12 tys. mieszkańców) oraz o słabej bazie gospodarczej i kulturalnej, działalność taka wymaga ogromnego zaangażowania zarówno kadry dydaktycznej, jak i studentów. Ustawicznie prowadzone są działania na rzecz współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców, których zasadniczym celem jest ich udział w określaniu efektów kształcenia oraz organizacji praktyk zawodowych, a także tworzenia miejsc pracy dla absolwentów tego kierunku studiów. ***W ramach wspomnianej***

współpracy, Wydział pozyskuje wskazówki i sugestie o przydatnych dla praktyki umiejętnościach i kompetencjach absolwentów, informacje o weryfikacji i ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia oraz możliwości organizacji praktyk. Jest to profil ogólnoakademicki, w związku z tym są to ogólne ustalenia, które udoskonalają mechanizmy korzystania z praktyk przez studentów. Wydział aktywnie współpracuje z krajowymi instytucjami naukowymi i uczelniami. Porozumienia zostały podpisane w latach 2012 – 2015. Zasadniczymi ośrodkami naukowymi, współpracującymi z Wydziałem są wydziały bezpieczeństwa narodowego i bezpieczeństwa wewnętrznego uczelni resortowych i cywilnych, co jest szczególnie ważne dla poziomu procesu kształcenia na Wydziale. Wydział podpisał szereg umów z instytucjami krajowymi z obszaru społecznego, gospodarczego i kulturalnego, a także, z ośrodkami akademickimi i naukowymi państw ościennych. **PATRZ WYŻEJ OCENA. Uczestniczą w praktykach i wymianie studentów. Proszę pamiętać, że jest to uczelnia resortowa (MON), więc wiele kwestii o współpracy musi zostać zaakceptowana przez ministra ON. A to nie zawsze jest pozytywnie postrzegane przez instytucje zewnętrzne, chociażby wymianę studentów.**

Pozwoliło to na przeprowadzenie modyfikacji programów studiów, pozyskanie miejsc praktyk dla studentów oraz miejsc pracy dla absolwentów. **Programy są modyfikowane w dużej części w ramach wymiany doświadczeń z wydziałami innych uczelni, w tym uczelni resortowych, lub instytutów działających n rzecz lotnictwa wojskowego.**

Wydział uczestniczy w międzynarodowej wymianie studentów. Proces został zainicjowany w roku akademickim 2015/2016. Na razie nie jest to imponująca liczba, gdyż w tym przedsięwzięciu uczestniczyło 3 studentów i 1 nauczyciel akademicki. Były to przedsięwzięcia w ramach „Erasmus+”. Dodatkowo w ramach tego przedsięwzięcia nauczyciele akademicy z Wydziału przeprowadzili 60 godzin zajęć ze studentami zagranicznymi w Akademii Obrony Narodowej. Zdaniem Dziekana, kwestie dotyczące rozbudowy tego obszaru z roku na rok są coraz bardziej dynamiczne, chociaż należy pamiętać, że jest to uczelnia resortowa, a więc są określone ograniczenia natury formalno-prawnej. Bardzo dobra współpraca funkcjonuje w relacji: Wydział – Uniwersytet Obrony w Brnie – Czechy. Przeprowadzono w nim trzy przewody doktorskie obecnych nauczycieli akademickich, a także jeden przewód habilitacyjny. Oprócz przedsięwzięć, dotyczących powstającej i rozwijającej się współpracy, zarówno kadra dydaktyczna, jak i studenci, uczestniczą w konferencjach i sympozjach naukowych organizowanych przez uczelnie, z którymi Wydział ma podpisane porozumienia. Również nauczyciele akademicy z tych ośrodków naukowych prowadzą wykłady otwarte na Wydziale.

3.2.

Wydział uczestniczy w międzynarodowej wymianie studentów. Proces został zainicjowany w roku akademickim 2015/2016. Na razie nie jest to imponująca liczba, gdyż w tym przedsięwzięciu uczestniczyło 3 studentów i 1 nauczyciel akademicki. Były to przedsięwzięcia w ramach „Erasmus+”. Dodatkowo w ramach tego przedsięwzięcia nauczyciele akademicy z Wydziału przeprowadzili 60 godzin zajęć ze studentami

zagranicznymi w Akademii Obrony Narodowej. Zdaniem Dziekana, kwestie dotyczące rozbudowy tego obszaru z roku na rok są coraz bardziej dynamiczne, chociaż należy pamiętać, że jest to uczelnia resortowa, a więc są określone ograniczenia natury formalno-prawnej. Bardzo dobra współpraca funkcjonuje w relacji: Wydział – Uniwersytet Obrony w Brnie – Czechy. Przeprowadzono w nim trzy przewody doktorskie obecnych nauczycieli akademickich, a także jeden przewód habilitacyjny. Oprócz przedsięwzięć, dotyczących powstającej i rozwijającej się współpracy, zarówno kadra dydaktyczna, jak i studenci, uczestniczą w konferencjach i sympozjach naukowych organizowanych przez uczelnię, z którymi Wydział ma podpisane porozumienia. Również nauczyciele akademicy z tych ośrodków naukowych prowadzą wykłady otwarte na Wydziale.

3. Uzasadnienie

Oceniany Wydział aktywnie współpracuje z krajowymi instytucjami akademickimi i naukowymi: Akademia Obrony Narodowej Warszawa, Politechnika Warszawska, Akademia Marynarki Wojennej Gdynia, Wyższa Szkoła Policji Szczytno, Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych Warszawa, Wojskowa Akademia Techniczna Warszawa, Uniwersytet Szczeciński, Politechnika Lubelska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Warszawa, Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowodziowej Józefów.

Zagraniczne instytucje akademickie i naukowe: Technical University – Koszyce, Estonia Defence College, Henri Coanda Air Force Academy Brasov, University of Defence Brno.

Krajowymi instytucjami społecznymi, gospodarczymi i kulturalnymi: Polska Agencja Żeglugi Powietrznej, Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UM Lublin, Port Lotniczy Lublin SA, PP Porty Lotnicze Warszawa, WZL Nr 1 O. Dęblin, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rykach, Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice, Muzeum Sił Powietrznych Dęblin, Port Lotniczy Poznań-Ławica, LS Air Port Warszawa, Port Lotniczy Poznań -Ławic, Port Lotniczy Poznań-Jasionak, PZL Świdnik, SPRINTAIR Warszawa, WZL Nr 2 Bydgoszcz, Rządowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Warszawa.

4. Zalecenia

Brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych),

personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Wydział posiada odpowiednią bazę dydaktyczną, a tworzą ją sala konferencyjna na 426 miejsc, aula na 238 miejsc, wyposażona w system do tłumaczenia symultanicznego oraz aula mniejsza na 70 osób, również wyposażona w system do tłumaczenia. Oprócz tego, są 34 sale o liczbie miejsc od 30 do 80 miejsc, 2 pracownie, każda po 25 miejsc i 5 laboratoriów. Laboratoria są wyposażone w symulatory najnowszej generacji: symulator operacyjno-taktyczny działania sił powietrznych „gambler”, symulator ruchu lotniczego, symulator do odbioru i przekazywania danych satelitarnych „meteo-sat”. Laboratoria nie tylko służą dydaktyce, ale również są wykorzystywane do prowadzenia badań naukowych z obszaru zagrożeń dla bezpieczeństwa narodowego. Wszystkie sale wykładowe, a także do ćwiczeń, są wyposażone w sprzęt audiowizualny, z którego korzystają nauczyciele i studenci w trakcie ćwiczeń lub prezentacji.

4.2.

Wydział nie dysponuje własną biblioteką, w związku z tym zarówno wydawnictwa zwarte, jak i specjalistyczne czasopisma krajowe jak i zagraniczne dla potrzeb studentów Wydziału znajdują się w bibliotece głównej. Posiada ona ponad 191 tysięcy książek, w tym około 1000 to tytuły obcojęzyczne. W tych liczbach znajdują się publikacje zwarte niezbędne do realizacji przedmiotów na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* i prawie w 100% są one zgodne z wykazami literatury zalecanej zawartej w sylabusach. Oprócz tego, w bibliotece znajdują się czasopisma krajowe i zagraniczne, wspierające proces dydaktyczny na ocenianym kierunku. Studenci mogą korzystać z zasobów na miejscu lub wypożyczać. Istnieje możliwość wypożyczania publikacji zwartych lub czasopism z wykorzystaniem tzw. udostępniania międzybibliotecznego, obejmującego swym zasięgiem wszystkie biblioteki naukowe w kraju. Studenci mają zapewniony dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Biblioteka Główna dysponuje swoimi agendami w Uczelni, tzn. Biblioteką Naukową, Biblioteką Fachową, Ośrodkiem Informacji Naukowej i Bibliograficznej oraz czytelnią. Biblioteka tworzy bazy zasobów bibliotecznych w oparciu o dwa programy informacyjno-biblioteczne „Sowa” i „Expertus”.

4.3.

Na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* nie jest realizowane kształcenie na odległość.

3. Uzasadnienie

Jednostka dysponuje odpowiednią liczbą sal wykładowych, laboratoriów i pracowni, wyposażonych w sprzęt audiowizualny, a także symulatory najwyższej generacji. Biblioteka Główna jest wyposażona w systemy biblioteczno-informacyjne, posiada odpowiednią liczbę publikacji zwartych i czasopism niezbędnych do realizacji procesu dydaktycznego na kierunku *bezpieczeństwo narodowe*. Dyrekcja elastycznie reaguje na zamówienia dotyczące zakupów publikacji zwartych oraz czasopism specjalistycznych krajowych i zagranicznych odpowiednio do potrzeb nauczycieli i studentów kierunku *bezpieczeństwo narodowe*.

4. Zalecenia

Brak

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów są dostępni podczas wyznaczonych konsultacji, których terminy i godziny są dostosowane do potrzeb studentów. Dodatkowo, studenci wskazali, iż jest możliwość skontaktowania się z nauczycielami akademickimi przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych. Mechanizmem motywującym studentów do osiągania lepszych wyników jest stypendium rektora.. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o wszystkie formy pomocy materialnej wymienione w art. 173.1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin przyznawania pomocy materialnej został ustalony w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Kryteria przyznawania tej pomocy oraz skład organu, który je przyznaje zgodne są z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci mają możliwość zakwaterowania w domu studenckim, a na terenie Uczelni mają możliwość skorzystania z oferty gastronomicznej.

Poszczególne roczniki mają swoich starostów, którzy w głównej mierze odpowiadają za kontakty ze środowiskiem akademickim. Dodatkowo dla studentów I-go roku wyznaczony jest opiekun z grupy nauczycieli akademickich. Odpowiada on za wprowadzenie studentów w życie Uczelni oraz pomaga w załatwianiu ważnych dla nich spraw. Do działalności opiekuna roku podczas spotkania z ZO studenci nie wnieśli uwag. Studenci mają swobodny wybór opiekunów prac. Otrzymują od nich gruntowne wsparcie merytoryczne. Studenci nie potrafili odnieść się do działalności kół naukowych. W toku wizytacji ustalono, iż w Jednostce działa jedno koło naukowe a mianowicie „Logistyczne Koło Naukowe Studentów”. Pojedynczy studenci wizytowanego kierunku działają w kołach naukowych innego wydziału. Koło naukowe działające w Jednostce prowadzącej oceniany kierunek w opinii jego członków działa właściwie. Otrzymuje ono wsparcie finansowe i merytoryczne od Władz Wydziału.

5.2.

Poza pojedynczymi przypadkami, studenci nie biorą udziału w krajowych i międzynarodowych programach mobilnościowych. Studenci pomimo publikowania informacji na stronie internetowej Jednostki nie znają oferty wyjazdowej oraz nie mają dostatecznej wiedzy w zakresie zasad rekrutacji na te wyjazdy. Za przyczynę niskiego zainteresowania wyjazdami w rozmowie z ZO studenci uznali nieadekwatną do potrzeb studentów ofertę wyjazdową (brak krajów Europy Zachodniej).

5.3.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość skorzystania z pomocy Biura Karier. Oferuje ono wiele form wsparcia dla studentów. Można do nich zaliczyć organizację kursów i szkoleń, doradztwo zawodowe i targi pracy. Studenci podkreślili, że dostrzegli dużą różnicę w działalności Biura Karier. Jest to zmiana na lepsze w porównaniu do okresu sprzed pół roku. Od kilku miesięcy Biuro Karier zintensyfikowało swoje działania w obszarze swoich kompetencji. Zmiany te pozytywnie ocenili studenci ocenianego kierunku. Studenci w ograniczonym zakresie mają możliwość prowadzenia badań wspólnie z kadrą Jednostki (nie są o nich informowani). Jeżeli już biorą w nich udział, to z reguły uwzględniani są jako współautorzy artykułów. Jednostka za pośrednictwem Biura Karier rozpoczęła nawiązywanie kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W Uczelni działa Samorząd Studencki. Otrzymuje on wsparcie finansowe i merytoryczne od Jednostki i Uczelni. Samorząd prowadzi na Uczelni szereg działań kulturalnych, naukowych i rozrywkowych dla studentów. Organizuje on również akcje charytatywne i dobroczynne.

5.4.

W trakcie wizytacji ustalono, iż w Uczelni, w tym w wizytowanej Jednostce, nie został powołany Koordynator ds. osób z niepełnosprawnościami. Te zadania (pomoc w życiu akademickim czy pomoc w indywidualizacji procesu kształcenia) w zakresie obowiązków otrzymał pracownik Biura Karier. Jednostka częściowo jest przygotowana do przyjęcia takich osób. Infrastruktura biblioteki nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Poza barierami architektonicznymi brak jest specjalistycznych urządzeń wspomagających osoby z niepełnosprawnościami. Studium Wychowania Fizycznego jest przygotowane do prowadzenia zajęć zastępczych poprzez organizowanie zajęć ze specjalistami z zakresu

rehabilitacji oraz innych zajęć na basenie czy Sali gimnastycznej. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość ubiegania się o stypendium dedykowane dla nich. Sale dydaktyczne są w większości przygotowane do prowadzenia zajęć przy obecności osób niepełnosprawnych.

5.5.

Studenci podczas rozmowy z ZO wyrazili swoje zdanie na temat komórek administracyjnych Uczelni i Jednostki. W ich opinii nie działają one najlepiej. Wiele zarzutów padło pod adresem dziekanatu. Studenci wskazali iż oceniają dziekanat głównie przez pryzmat obsługi w okresie sesji egzaminacyjnych, wtedy gdy wiele osób chce załatwić swoje sprawy. Problemy dotyczą głównie długiego czasu oczekiwania na załatwienie swoich spraw oraz często nieprecyzyjnie przekazywanych informacji. Nigdy jednak nie zgłaszali tych problemów Władzom Wydziału. Godziny pracy administracji Jednostki w pełni spełniają oczekiwania studentów. Kompleksowym źródłem wiedzy z zakresu pomocy materialnej jest często aktualizowana zakładka „Pomoc Materialna” zamieszczona na stronie internetowej Jednostki. W Jednostce organizowane są dyżury pracowników naukowo-dydaktycznych. Studenci mają swobodny dostęp do programu kształcenia i procedur za pośrednictwem platformy „IKAR”.

3. Uzasadnienie

Podejmowane przez Jednostkę działania w zakresie **wsparcia w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy** studenci oceniają pozytywnie. Opieka naukowa, mobilność, praktyki oraz pomoc udzielana studentom jest realizowana w sposób prawidłowy i przejrzysty. Problemy wskazano w zakresie obsługi administracyjnej.

4. Zalecenia

- Należy rozpocząć intensywne działania związane z przygotowaniem studentów do prowadzenia badań naukowych, między innymi poprzez tworzenie przez kadre i studentów nowych kół naukowych zgodnych tematycznie z zainteresowaniami studentów i profilem Uczelni.
- Należy podjąć działania, które będą popularyzowały mobilność wśród studentów wizytowanego kierunku. Można wprowadzić cykliczne spotkania, na których omawiano by te zagadnienia lub spotkania ze studentami, którzy powrócili z wyjazdów.
- Należy przeanalizować i usprawnić pracę jednostek administracyjnych Wydziału.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Na Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki WSOSP w Dęblinie funkcjonuje Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia, wdrożony uchwałą nr 142/2015 Rady Wydziału z dnia 30 czerwca 2015 r. Jest on elementem Uczelnianego System Zapewniania Jakości Kształcenia, Głównymi celami systemu są:

- dokonywanie oceny programu studiów oraz prawidłowości przypisania punktów ECTS.
- ciągle badania, analizowanie i ocenianie jakości kształcenia prowadzonego w ramach Wydziału.
- ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości.
- ocenianie stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji.
- ocenianie infrastruktury dydaktycznej Wydziału.
- ocenianie kadry naukowo-dydaktycznej.
- ocena systemu potwierdzania efektów kształcenia.
- monitorowanie karier zawodowych absolwentów Wydziału i wykorzystanie uzyskanych wyników w celu doskonalenia procesu kształcenia.

W związku z powyższym, powołana została Wydziałowa Komisja ds. Oceny i Zapewniania Jakości Kształcenia, która wspomaga Dziekana Wydziału BNiL, a także wszystkich uczestników procesu kształcenia dydaktycznego. Dodatkowo na Wydziale funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. KRK, który został zorganizowany po to, aby zapewnić spełnienie wymagań Krajowych Ram Kwalifikacji,

6.1.1.

Wydziałowy Zespół ds. KRK po konsultacjach z interesariuszami zewnętrznymi (przedstawiciele pracodawców) i wewnętrznymi (studenci, nauczyciele akademicy) przygotował dla każdego poziomu studiów zestaw kierunkowych efektów kształcenia obejmujących efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakie powinien uzyskać student kierunku *bezpieczeństwo narodowe*. Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wdrożony w czerwcu 2014 r. Zapewnia on możliwość ciągłego doskonalenia wszystkich elementów procesu kształcenia po każdym semestrze. Pełnomocnik Dziekana d.s. Weryfikacji Jakości Kształcenia po każdym okresie sprawozdawczym formułuje zadania doskonalące jakość procesu kształcenia dla następnego semestru, które będą przedmiotem weryfikacji. Studenci Jednostki zostali powołani do odpowiednich gremiów zajmujących się WSZJK. Są oni bardzo aktywni i zostali bardzo wysoko ocenieni przez kadre zajmującą się tymi zagadnieniami. Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, studenci stanowią nie mniej niż 20% składu organu kolegialnego Jednostki i Senatu Uczelni. Samorząd Studencki posiada pełną autonomię w zakresie delegowania swoich przedstawicieli do odpowiednich gremiów. Programy, w tym plany studiów, zostały uchwalone po pozytywnym zaopiniowaniu ich przez organ Samorządu Studenckiego zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

6.1.2

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów w całym procesie kształcenia odbywa się systemowo. Pomiar efektów kształcenia ma wymiar ilościowy oraz jakościowy i jest dokonywany semestralnie. Mierniki ilościowe bezpośrednie takie jak: oceny z zaliczeń i egzaminów, oceny z kolokwiów, szacunkowy nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia, oceny aktywności studentów na zajęciach, oceny pracy dyplomowych czy też oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego, odnoszą się do spełnienia przez studenta wymogów podanych w Kartach przedmiotów, zaś mierniki ilościowe – wnioski z hospitacji zajęć, adekwatność pytań egzaminacyjnych, dostosowanie pytań na egzamin dyplomowy do weryfikacji efektów kształcenia, przestrzeganie zasad pisania prac licencjackich, opinie pracodawców o studentach odbywających praktykę, wyniki badań ankietowych, samoocena dokonywana przez studentów i absolwentów - pośrednie stosowane są na poziomie Wydziału i potwierdzają skuteczność założonych efektów kształcenia. Zastosowano również mierniki jakościowe, które obejmują: wnioski z hospitacji zajęć, dostosowanie pytań na egzaminach dyplomowych do weryfikacji założonych efektów kształcenia, przestrzeganie zasad pisania prac kwalifikacyjnych, opinie pracodawców o studentach odbywających praktyki zawodowe i o absolwentach, wyniki badań ankietowych o losach absolwentów na rynku pracy oraz samoocenę dokonywaną przez studentów i absolwentów. Studenci mają możliwość oceny stopnia osiągania przez nich zakładanych efektów kształcenia. Odbywa się to cyklicznie co semestr, za pośrednictwem ankiety wypełnianej przez studentów. Wyniki tych ankiet omawiane są na posiedzeniach Rady Wydziału. Studenci jednak nie znają celu wypełnienia ankiet. W ich ocenie nie przyczyniają się one do poprawy kształcenia w jednostce.

6.1.3

Jednym z elementów wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia, jest system weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na poszczególnych etapach kształcenia. System ten określa wymagania stawiane studentom. Skalę ocen i ogólne zasady okresowej weryfikacji wyników kształcenia oraz zaliczania etapów studiów określa regulamin studiów. Wymagania dotyczące poszczególnych przedmiotów określone są przez prowadzące je osoby w kartach przedmiotów. Warunki i zasady dyplomowania określone są w dokumentacji dotyczącej procesu dyplomowania, w której określony został m.in. regulamin seminariów oraz egzaminów dyplomowych czy też wykaz dokumentów niezbędnych dla przeprowadzenia obrony pracy dyplomowej, egzaminu dyplomowego i otrzymania dyplomu. Ponadto w dokumentacji tej, zawarta została także procedura antyplagiatowa, która określa tryb i zasadę postępowania antyplagiatowego obowiązującego Uczelni. W dokumencie dotyczącym praktyk studenckich zawarty został regulamin praktyk określający ogóle cele praktyk, ich organizację oraz obowiązki organizatorów i uczestników praktyk. Wszystkie powyższe informacje znalazły potwierdzenie w dokumentacji przedstawionej Zespołowi Oceniającemu przez Władze Wydziału.

Studenci są informowani o nietolerowaniu przejawów patologicznych zjawisk związanych z procesem kształcenia. W celu weryfikacji samodzielności pisanych prac etapowych i kwalifikacyjnych (licencjackich i magisterskich) stosowany jest Akademicki System Archiwizacji Prac ASAP. Zadaniem studenta jest wprowadzenie pracy dyplomowej lub zaliczeniowej do systemu w celu poddania jej analizie antyplagiatowej. Kiedy praca jest przetwarzana przez system antyplagiatowy, student posiada możliwość śledzenia obiegu wprowadzonej przez siebie do systemu pracy. W przypadku prac dyplomowych raport podobieństwa oceniony przez opiekuna, a następnie przez recenzenta czeka na zakwalifikowanie do obrony. W ostatnim etapie praca przeniesiona zostaje do elektronicznego archiwum prac dyplomowych.

6.1.4

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się określa Regulamin potwierdzania efektów uczenia się we WSOSP przyjęty uchwałą Senatu z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie potwierdzania efektów uczenia się. Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie ubiegającej się o przyjęcie na studia I stopnia, która posiada świadectwo dojrzałości i co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe, zaś osobie ubiegającej się o przyjęcie na studia drugiego stopnia posiadanie tytułu licencjata (równorzędnego) i co najmniej trzyletniego doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów I stopnia. Natomiast w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów I lub II stopnia, mogą zostać potwierdzone efekty uczenia się osobie posiadającej tytuł zawodowy magistra (równorzędny) i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów II stopnia. Warto nadmienić, że WSZJK obejmuje swoimi procedurami potwierdzanie efektów kształcenia.

6.1.5

Powołane na Uczelni Biuro Karier zajmuje się monitorowaniem losów absolwentów. Jest

wśród nich przeprowadzana ankieta, która dotyczy ich oceny całego programu studiów, a także potrzeb rynku pracy. W stosunku do absolwentów cywilnych Uczelnia opiera się głównie na informacjach zawartych w Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym „POL-on”, gdzie na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy ZUS a MNiSW, są publikowane losy zawodowe absolwentów WSOSP po 1 października 2014 r. Dodatkowo Uczelnia stosuje własne instrumenty badania losów absolwentów, które polegają na rozsyłaniu ankiet do absolwentów poszczególnych kierunków studiów z zapytaniem o miejsca podejmowanej pracy zawodowej oraz przydatność na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. Niestety, odsetek zwróconych ankiet jest niewielki (nie przekroczył 10 w ostatnim roku).

Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia wykorzystuje raporty z przeprowadzonych badań, w takim celu aby zapewniona była jak najlepsza oferta kształcenia na kierunku „bezpieczeństwo narodowe”.

6.1.6

W ramach wydziałowego systemu doskonalenia jakości kształcenia dokonuje się analizy i oceny kadry dydaktycznej studiów pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku wg następujących kryteriów: kompetencji udokumentowanych (wykształcenie, studia podyplomowe, szkolenia, uprawnienia specjalistyczne), kompetencji oczekiwanych (kluczowe, uzupełniające), kompetencji pomocniczych. Na tej podstawie dokonuje się oceny zgodności profili kompetencji nauczycieli akademickich (w skali 1 – 5) w stosunku do planowanej obsady kadrowej poszczególnych przedmiotów. Dokonana ocena na przełomie 2015 – 2016 r. pozwoliła dokonać obsady nauczanych przedmiotów przez kadrę dydaktyczną zgodnie z profilami kompetencji, wyznaczyć ścieżkę podnoszenia kompetencji dla nauczycieli akademickich, a także pozwoliła określić braki w zakresie dorobku naukowego wspierającego proces kształcenia w celu jego uzupełnienia.

6.1.7

WSOSP prowadzi badania opinii studentów obejmujące ocenę zajęć dydaktycznych. Badania opinii studentów mają charakter badań ankietowych i wywiadów. Celem ankiety ewaluacyjnej zajęć dydaktycznych jest ocena sposobu prowadzenia przez nauczyciela akademickiego zajęć dydaktycznych, m.in. ustalenie ewentualnych słabości występujących w procesie dydaktycznym oraz zebranie propozycji i wniosków studentów pod kątem udoskonalenia przebiegu kształcenia. Ankietyzację przeprowadzają pracownicy Biura Karier i Jakości. Wywiady na Wydziale mogą przeprowadzać przedstawiciele Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Władze Dziekańskie i kierownicy samodzielnych komórek organizacyjnych Wydziału. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości Dziekan Wydziału podejmuje decyzję o skierowaniu uwag i rekomendacji do kierownika samodzielnej komórki organizacyjnej w celu wyeliminowania nieprawidłowości. Ocena pracy nauczyciela akademickiego jest jednym ze sposobów całościowej oceny jego pracy prowadzonej przez Jednostkę. Wyniki ankiet są brane pod uwagę podczas okresowej oceny pracy nauczycieli akademickich. Z pracownikami, którzy uzyskali słabe oceny, przeprowadzane są rozmowy.

Taka ankieta przeprowadzana jest cyklicznie co semestr.

6.1.8

W związku z ciągłym doskonaleniem procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, ocena infrastruktury dydaktycznej, w tym biblioteki, oraz obsługi administracyjnej przeprowadzana jest w sposób nieformalny. Studenci swoje postulaty mogą składać bezpośrednio do kierownictwa Jednostki, a także za pośrednictwem Samorządu Studenckiego. W opinii studentów, ich postulaty są brane pod uwagę przez Władze Wydziału, a za przykład wskazali interwencję w sprawie komfortu termicznego w jednej z sal. Prowadzone są również cykliczne (raz na kwartał) spotkania z Władzami Wydziału, na których studenci mogą odnieść się do procesu dydaktycznego. W mniemaniu Zespołu Oceniającego powyższe działania są wystarczające.

6.1.9

Sprawdzanie uzyskania przewidywanych efektów kształcenia na wymaganym poziomie odbywa się poprzez sprawnie funkcjonujące procedury tworzenia dokumentacji procesowej Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zawierającej zbiór kart WEK (Weryfikacja Efektów Kształcenia), które są autoryzowane przez nauczycieli akademickich i pozostałych realizatorów. Pełnomocnik Dziekana ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia organizuje proces sprawdzenia, czy zostały osiągnięte efekty kształcenia na wymaganym poziomie oraz dokumentuje działanie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wszystkie informacje i druki zobowiązani dostarczają do Pełnomocnika w przewidzianych terminach jako dane źródłowe do części analitycznej, która kończy się sprawozdaniem (z każdego semestru) dla Wydziałowej Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia i na tej podstawie podejmowane są działania doskonalące.

6.1.10

W związku z uzyskanymi w trakcie rozmów informacjami dotyczącymi dostępu przez studentów czy też kandydatów na studia do danych o programie i procesie kształcenia, które zawarte są na stronie internetowej uczelni (www.wsosp.pl), należy uznać, że dostęp ten jest w pełni wystarczający, co znalazło potwierdzenie m. in. po analizie wyżej wymienionej strony. Dodatkowo informacje wywieszane są także na tablicach ogłoszeń znajdujących się w Uczelni. PWSZ wykorzystuje techniki informatyczne w komunikacji z nauczycielami akademickimi i w bieżącym zarządzaniu. Ponadto komplet informacji o całym procesie kształcenia można odnaleźć na platformie edukacyjnej „IKAR”. W opinii studentów, zapewnia to dostęp do wszystkich potrzebnych im informacji. Studenci pozytywnie ocenili proces przekazywania i udostępniania informacji w zakresie procesu kształcenia.

6.2.

Uczelnia w ramach działań własnych poddaje ocenie wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia z punktu widzenia jego struktury, metod i narzędzi pracy oraz skuteczności w wychwytywaniu nieprawidłowości w obszarach podlegających ocenie i zdolności do kreowania pożądaných zmian o charakterze pro jakościowym. Jednym z istotnych elementów jest wprowadzenie (za pełną akceptacją studentów) obowiązkowości ankiety ewaluacyjnej zajęć dydaktycznych, istotnie podnosząc responsywność badań i trafność diagnozy. W

Uczelni dokonuje się systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym celu wykorzystuje się wyniki działań kontrolnych w obszarach podlegających ocenie, będące rezultatem pracy ciał kolegialnych (komisja jakości, rady, zespół programowy) oraz osób pełniących funkcje kierownicze i wspomagające. Po każdym semestrze przeprowadza się ocenę wskaźników poziomu nauczania (oceny, skreślenia, dyplomowanie, ewaluacja). Skutkiem tychże działań są podejmowane inicjatywy doskonalące i adaptacyjne, np. w postaci nowych specjalności, uzupełnień kart przedmiotu, zmian zasad ewaluacji zajęć dydaktycznych.

3. Uzasadnienie

Należy pozytywnie ocenić działania Jednostki dotyczące projektowania efektów kształcenia, a także udział w tym interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie, ponieważ jego efektem jest udoskonalanie programów kształcenia, co potwierdzone zostało w trakcie wizytacji.

System weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia funkcjonuje prawidłowo. Wdrożony został system antyplagiatowy.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów funkcjonujące na Wydziale należy ocenić pozytywnie, ponieważ Jednostka wykorzystuje wyniki do poprawy programu kształcenia na kierunku

Sposób wykorzystywania wniosków z ocen przez Władze Jednostki należy ocenić pozytywnie.

Sposób dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia należy ocenić pozytywnie.

Studenci są włączani w całość działań zmierzających do poprawy jakości kształcenia. Powołani zostali oni do odpowiednich gremiów oraz aktywnie uczestniczą w ich pracach. Studenci w zdecydowanej większości są zadowoleni z wyboru instytutu i kierunku.

Całość procedur oraz dokumentacji procesu kształcenia jest powszechnie dostępna dla studentów. Studenci bardzo wysoko sobie cenią działania podejmowane przez jednostkę zmierzające do zapewnienia jakości kształcenia. Wdrożenie Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia umożliwiło pełną kontrolę procesu nauczania w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

System przewiduje przejrzyste procedury zarządzania jakością kształcenia, określa zadania dla poszczególnych uczestników procesu kształcenia, umożliwia ciągłość monitorowania i wdrażania działań korygujących oraz tworzy dokumentację procesową jakości kształcenia na Wydziale BNiL oraz umacnia dobre praktyki.

Można uznać, że system jest względnie funkcjonalny, pomaga mu w tym przejrzysta struktura, transparentność i racjonalność działań na bazie harmonogramu, powtarzalność czynności oraz upodmiotowienie środowiska, w mniejszym jednak stopniu – ogółu studentów.

4. Zalecenia

Zespół Oceniający zaleca ciągle doskonalenie procedur Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych w Dęblinie w raporcie samooceny, dotyczącym kierunku bezpieczeństwo narodowe przedstawiła analizę SWOT, wskazując jako:

Mocne strony

1. Znaczący potencjał kadrowy Wydziału stale aktualizujący ofertę specjalności na kierunku, dostosowywaną do potrzeb rynku pracy.
2. Zarządzanie procesowe jakością kształcenia pozwala ciągle monitorować procesy nauczania i kontrolować skuteczność podnoszenia jakości kształcenia.
3. Umiejętność pozyskiwania znaczących funduszy na rozwój i unowocześnianie bazy naukowo-dydaktycznej oraz zaplecza.
4. Prowadzona na szeroką skalę współpraca z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi

Słabe strony

1. Zaledwie kilkuletni okres działalności Wydziału powoduje, że istniejąca baza laboratoryjna wciąż dostosowuje się do potrzeb dydaktycznych i naukowych.
2. Niedawne wdrożenie procesu weryfikacji efektów kształcenia (2014/2015) nie pozwoliło jeszcze osiągnąć jego pełnego wykorzystania w doskonaleniu jakości kształcenia.
3. Niewystarczający wzrost informatyzacji w procesie kształcenia studentów.
4. Nienadążanie procesu inwestycyjnego w bazę lokalową w stosunku do potrzeb uruchomianych nowych kierunków/ specjalności.
5. Zbyt słaba aktywność kadry naukowej w rozwój naukowy

Szanse

1. Rozwijanie programów międzynarodowych i innych prowadzonych w językach obcych.
2. Współpraca dydaktyków z gospodarką oraz angażowanie praktyków do procesów dydaktycznych i komisji programowej /komisji ds. jakości kształcenia.
3. Szerokie zainteresowanie wśród uczniów problematyką bezpieczeństwa i obronności, zwiększanie się klas mundurowych w szkołach średnich. Absolwenci tych profili chętnie wybierają szkoły wojskowe i kierunki związane z bezpieczeństwem państwa.
4. WBNiL jako jedyny kierunek kształcący w zakresie bezpieczeństwa powietrznego przyciąga osoby zainteresowane tą problematyką w geografii całej Polski.
5. Tworzenie się Wojsk Obrony Terytorialnej Kraju oznacza konieczność pojawienia się specjalistów z tego zakresu. WBNiL jest jedyną jednostką mogącą przygotowywać

przyszła kadre wojskową i cywilną do wykonywania zadań z zakresu bezpieczeństwa powietrznego kraju.

Zagrożenia

1. Prognozy rozwoju demograficznego kraju przewidują spadek liczby młodzieży kończącej szkoły średnie a tym samym stanowiących potencjalnych kandydatów na studia. Problem ten może dotknąć każdą uczelnię. Stąd też podejmowane są działania mające na celu utrzymanie obecnego stanu studentów na WBNiL.
2. Szerokie zainteresowanie wśród młodzieży problematyką bezpieczeństwa i obronności spowodowało pojawienie się takich kierunków na innych uczelniach, (nie wojskowych), co stwarza konkurencję dla kierunków proponowanych przez WBNiL.
3. Przeprowadzana obecnie restrukturyzacja w Siłach Zbrojnych może w zakresie szkolnictwa także dotknąć szkolnictwo cywilne na uczelniach wojskowych. Plany te nie są jednak obecnie sprecyzowane i nie mają priorytetu w zadaniach MON i SZ RP.
4. W związku ze specyfiką uczelni nakierowaną na problematykę lotniczą infrastruktura otoczenia napotyka na ograniczenia lokalizacyjne i realizacyjne.

Zespół Oceniający podziela powyższą analizę SWOT.

Dobre praktyki

Brak